

НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
«ПОЛТАВСЬКА ПОЛІТЕХНІКА ІМЕНІ ЮРІЯ КОНДРАТЮКА»

Навчально-науковий інститут фінансів, економіки, управління та права
Кафедра публічного управління, адміністрування та права

ЗАТВЕРДЖУЮ

Проректор із науково-педагогічної роботи

Богдан КОРОБКО

«29» серпня 2025 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«Тренінг-курс "Взаємодія держави з інститутами громадянського суспільства в умовах війни та повоєнній відбудові"»
(назва навчальної дисципліни)

Підготовки

Бакалавра

(назва ступеня вищої освіти)

Освітньої програми

Публічне управління та адміністрування

(назва освітньої програми)

спеціальності

281 «Публічне управління та адміністрування"»

(код і назва спеціальності)

Полтава
2025 рік

Робоча програма навчальної дисципліни «Тренінг-курс "Взаємодія держави з інститутами громадянського суспільства в умовах війни та повосній відбудові"» 281 «Публічне управління та адміністрування та адміністрування» першого (бакалаврського) рівня вищої освіти.
Складена відповідно до освітньої програми «Публічне управління та адміністрування» 2024 року.

Розробник: Мирошніченко А.І., к.держ.упр., доцент кафедри публічного управління, адміністрування та права

Погоджено

Гарант освітньої програми (А.І. Мирошніченко)

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри публічного управління, адміністрування та права

Протокол від «28» серпня 2025 року № 1

Завідувач кафедри публічного управління, адміністрування та права

 Інна КУЛЬЧІЙ

«28» серпня 2025 року

Схвалено навчально-методичною комісією навчально-наукового інституту фінансів, економіки, управління та права

Протокол від «29» серпня 2025 року № 1

Голова навчально-методичної комісії

 Євгенія КАРПЕНКО

«29» серпня 2025 року

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, ступінь вищої освіти	Характеристика навчальної дисципліни
		форма здобуття освіти денна
Кількість кредитів – 6	Галузь знань <u>28 «Публічне управління та адміністрування»</u>	вибіркова
Загальна кількість годин – 180		
Модулів – 1	Спеціальність <u>281 «Публічне управління та адміністрування»</u>	Рік підготовки: 2-й
Змістових модулів – 3		Семестр 4-й
		Лекції 32 год.
Індивідуальне завдання – не передбачено	Ступінь вищої освіти <u>бакалавр</u>	Практичні 30 год.
		Лабораторні -
		Самостійна робота 118 год.
		Індивідуальна робота: -
		Вид контролю: екзамен

Примітка.

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної та індивідуальної роботи становить:

для денної форми здобуття освіти – 62/118

2. Мета навчальної дисципліни

Мета навчальної дисципліни полягає у формуванні у студентів уявлень про особливості утворення механізму взаємодії інститутів громадянського суспільства і держави в світі та Україні, засвоєння сутнісних характеристик правової держави та громадянського суспільства та вироблених світовою практикою моделей їх взаємодії, аналіз можливостей та перспектив подальшого використання цього досвіду в Україні для формування найбільш продуктивної моделі співпраці громадянського суспільства та правової держави.

Вивчення навчальної дисципліни передбачає **формування та розвиток у здобувачів компетентностей**, визначених освітньою програмою, зокрема:

- Здатність розв'язувати складні спеціалізовані завдання та практичні проблеми у сфері публічного управління та адміністрування або у процесі навчання, що передбачає застосування теорій та наукових методів відповідної галузі і характеризується комплексністю та невизначеністю умов

- Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

- Здатність працювати в команді.

- Навички міжособистісної взаємодії.

- Здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань/видів діяльності).

- Здатність до соціальної взаємодії, до співробітництва й розв'язання конфліктів

- Здатність до дослідницької та пошукової діяльності в сфері публічного управління та адміністрування.

3. Передумови для вивчення дисципліни

Передумовою вивчення навчальної дисципліни «Тренінг-курс "Взаємодія держави з інститутами громадянського суспільства в умовах війни та повоєнній відбудові"» які мають бути вивчені здобувачами раніше, зокрема: «Місцеве самоврядування».

4. Очікувані результати навчання з дисципліни

В результаті вивчення навчальної дисципліни «Взаємодія держави з інститутами громадянського суспільства в умовах війни та повоєнній відбудові» студент має знати:

- Уміти організовувати та брати участь у волонтерських/культурно-освітніх/спортивних проектах, спрямованих на формування здорового способу життя / активної громадянської позиції

- Уміти налагодити комунікацію між громадянами та органами державної влади і місцевого самоврядування

- Знати основи електронного урядування.

5. Критерії оцінювання результатів навчання

Критерієм успішного проходження здобувачем освіти підсумкового оцінювання може бути досягнення ним мінімальних порогових рівнів оцінок за кожним запланованим результатом вивчення навчальної дисципліни.

Мінімальний поріг рівень оцінки варто визначати за допомогою якісних критеріїв і трансформувати в мінімальну позитивну оцінку числової (рейтингової) шкали.

Сума балів	Значення ЄКТС	Оцінка національною шкалою	Критерій оцінювання	Рівень компетентності
------------	---------------	----------------------------	---------------------	-----------------------

90 – 100	A	Відмінно	Здобувач демонструє повні й міцні знання навчального матеріалу в обсязі, що відповідає робочій програмі дисципліни, правильно й обґрунтовано приймає необхідні рішення в різних нестандартних ситуаціях. Власні пропозиції Здобувача в оцінках і вирішенні практичних задач підвищує його вміння використовувати знання, які він отримав при вивченні інших дисциплін.	Високий , що повністю забезпечує вимоги до знань, умінь і навичок, що викладені в робочій програмі дисципліни.
82 – 89	B	Добре	Здобувач демонструє гарні знання, добре володіє матеріалом, що відповідає робочій програмі дисципліни, робить на їх основі аналіз можливих ситуацій та вміє застосовувати теоретичні положення при вирішенні практичних задач, але допускає окремі неточності. Вміє самостійно виправляти допущені помилки, кількість яких є незначною.	Достатній , що забезпечує Здобувачу самостійне вирішення основних практичних задач.
74 - 81	C	Добре	Здобувач загалом добре володіє матеріалом, знає основні положення матеріалу, що відповідають робочій програмі дисципліни, робить на їх основі аналіз можливих ситуацій та використовує для рішення характерних/типових практичних завдань на професійному рівні. Додаткові питання про можливість використання теоретичних положень для практичного використання викликають ускладнення.	Достатній , конкретний рівень, за вивченим матеріалом робочої програми дисципліни.
64 - 73	D	Задовільно	Здобувач засвоїв основний теоретичний матеріал, передбачений робочою програмою дисципліни, та розуміє постанову стандартних практичних завдань, має пропозиції щодо напрямку їх вирішень. Розуміє основні положення, що є визначальними в курсі, може вирішувати подібні завдання тим, що розглядалися з викладачем, але допускає значну кількість неточностей і грубих помилок, які може усувати за допомогою викладача.	Середній , що забезпечує достатньо надійний рівень відтворення основних положень дисципліни.
60 – 63	E	Достатньо	Здобувач засвоїв основний теоретичний матеріал, передбачений робочою програмою дисципліни, та розуміє постанову стандартних практичних завдань, має пропозиції щодо напрямку їх вирішень. володіє основними положеннями на рівні, який визначається як мінімально допустимий. Правила вирішення	Середній , що є мінімально допустимим у всіх складових навчальної дисципліни.

			практичних завдань з використання м основних теоретичних положень пояснюються з труднощами. Виконання практичних завдань значно формалізовано: є відповідність алгоритму, але відсутнє глибоке розуміння роботи та взаємозв'язків з іншими дисциплінами.	
35 - 59	FX	Незадовільно з можливістю повторного складання екзамену/ заліку	Здобувач може відтворити окремі фрагменти з курсу. Незважаючи на те, що програму навчальної дисципліни Здобувач виконав, працював він пасивно, його відповіді під час практичних і лабораторних робіт в більшості є невірними, необґрунтованими. Цілісність розуміння матеріалу з дисципліни у здобувача відсутні.	Низький, не забезпечує практичної реалізації задач, що формуються при вивченні дисципліни.
0 – 34	F	Незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	Здобувач повністю не виконав вимог робочої програми навчальної дисципліни. Його знання на підсумкових етапах навчання є фрагментарними. Здобувач не допущений до здачі екзамену/заліку.	Незадовільний, Здобувач не підготовлений до самостійного вирішення задач, які окреслює мета та завдання дисципліни.

6. Засоби діагностики результатів навчання

Засобами оцінювання та методами демонстрування результатів навчання можуть бути:

- 1) поточний контроль усне опитування
 - виконання практичних робіт
 - тестування
- 2) модульний контроль
 - тестування
- 3) підсумковий контроль
 - екзамен

7. Програма навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. Сутність держави та громадянського суспільства

Тема 1. Вступ до курсу «Взаємодія держави з інститутами громадянського суспільства»

Предмет навчальної дисципліни «Взаємодія держави з інститутами громадянського суспільства». Роль і місце дисципліни «Взаємодія держави з інститутами громадянського суспільства» в системі політичних наук. Зв'язок дисципліни із суспільною практикою. Мета, завдання та методологія курсу «Взаємодія держави та громадянського суспільства».

Тема 2. Походження та формування ідеї громадянського суспільства

L- та M-традиція розуміння громадянського суспільства в західній науці. Уявлення про громадянське суспільство в період античності та Середньовіччя. Розвиток ідеї

громадянського суспільства в Новий час. Ідея громадянського суспільства в політичних вченнях просвітителів. Розвиток ідеї громадянського суспільства в українській політичній думці.

Практичне заняття № 1.

Тема 3. Громадянське суспільство: сутність, структура та функції

Сучасні підходи до розуміння сутності громадянського суспільства. Структура громадянського суспільства: системний, інституційний та секторний підходи. Фактори становлення і розвитку громадянського суспільства. Функції громадянського суспільства. «Замінники» громадянського суспільства.

Практичне заняття № 2.

Тема 4. Моделі громадянських суспільств

Поняття «моделі громадянського суспільства». Часові (історичні) та функціональні моделі громадянського суспільства. Англосаксонська модель громадянського суспільства. Корпоративна модель громадянського суспільства. Скандинавська модель (соціально-демократична) громадянського суспільства. Середземноморська модель громадянського суспільства

Практичне заняття № 3.

Тема 5. Глобальне громадянське суспільство

Глобальне громадянське суспільство: поняття та сутність. Причини появи глобального громадянського суспільства. Основні актори глобального громадянського суспільства. Сучасні інформаційні технології та глобальне громадянське суспільство. Функціонування громадянського суспільства в світлі глобальних проблем сучасності.

Практичне заняття № 4.

Тема 6. Правова держава як об'єкт політологічних досліджень

Передумови дослідження сутності правової держави. Поняття та ознаки правової держави. Права людини та їх гарантії в Україні як один із головних принципів правової держави.

Практичне заняття № 5.

Змістовий модуль 2. Взаємодія держави та громадянського суспільства

Тема 7. Держава та громадянське суспільство

Відносини та взаємовплив громадянського суспільства і держави. Соціальні, економічні та політичні аспекти громадянського суспільства. Взаємозв'язок громадянського суспільства та правової і соціальної держави.

Практичне заняття № 6.

Тема 8. Практика ефективної взаємодії держави та громадянського суспільства: світовий досвід

Політико-правова основа взаємодії між неурядовими організаціями та державними структурами в Європі. Інституційна основа взаємодії громадянського суспільства та уряду. Державна політика та механізм фінансування неурядових організацій та громадських ініціатив.

Практичне заняття № 7.

Тема 9. Організаційні форми взаємодії державних органів з громадськими об'єднаннями

Інституційні структури, що забезпечують взаємодію державних органів виконавчої влади з громадянським суспільством. Процедури взаємодії влади з суспільством: слухання,

діалог, партнерство та інші. Оптимізація взаємодії держави з інститутами громадянського суспільства.

Практичне заняття № 8.

Тема 10. Політичний та громадський контроль як важіль впливу громадянського суспільства на державу

Контроль з боку громадянського суспільства за державним апаратом: сутність та різновиди. Політичний та громадський контроль. Етапи громадського контролю.

Практичне заняття № 9.

Змістовий модуль 3. Сучасний етап взаємодії громадянського суспільства та держави в Україні

Тема 11. Інституціоналізація громадянського суспільства та держави в Україні

Формування політико-правових основ для зародження та становлення громадянського суспільства в Україні. Сучасний стан політико-правового забезпечення взаємодії держави та громадянського суспільства в Україні

Практичне заняття № 10.

Тема 12. Державна політика сприяння розвитку інститутів громадянського суспільства

Призначення, нормативне та інституційне забезпечення державної політики сприяння розвитку громадянського суспільства Мета та завдання державної політики сприяння розвитку громадянського суспільства Організаційні питання виконання Стратегії державної політики сприяння розвитку громадянського суспільства

Практичне заняття № 11.

Тема 13. Сучасна українська модель взаємодії інститутів держави і громадянського суспільства та її перспективи

Загальні засади функціонування громадянського суспільства в Україні. Тенденції формування соціальної, правової держави та громадянського суспільства в Україні. Детермінанти оптимізації розвитку громадянського суспільства та моделі його взаємодії з державою.

Практичне заняття № 12.

Тема 14. Електронні форми впливу громадянського суспільства на державу як засіб вдосконалення механізму їх взаємодії

Тенденції розвитку контролю громадянського суспільства за державним апаратом в контексті розвитку ІКТ. Функції онлайн простору, що активізують політичну участь. Канали електронної громадської участі. Основні інструменти впливу громадянського суспільства та органи влади в Інтернет-середовищі.

Практичне заняття № 13.

Тема 15. Громадянське суспільство України в умовах війни та повоєнній відбудові

Основні аспекти розвитку громадянського суспільства в Україні під час війни та в період відбудови. Роль громадських організацій, волонтерів, ЗМІ та інших акторів у підтримці суспільства в умовах війни. Виклики та можливості для громадянського суспільства під час відновлення країни.

Практичне заняття № 14,15

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин					с.р.
	усього	у тому числі				
		л	п	лаб	інд	
1	2	3	4	5	6	7
Змістовий модуль 1. Сутність держави та громадянського суспільства						
Тема 1. Вступ до курсу «Взаємодія держави з інститутами громадянського суспільства»	3	2	-	-	-	1
Тема 2 Походження та формування ідеї громадянського суспільства	11	2	2	-	-	7
Тема 3. Громадянське суспільство: сутність, структура та функції	12	2	2	-	-	8
Тема 4. Моделі громадянських суспільств	12	2	2	-	-	8
Тема 5. Глобальне громадянське суспільство	12	2	2	-	-	8
Тема 6. Правова держава як об'єкт політологічних досліджень	12	2	2	-	-	8
Разом за змістовим модулем 1	62	12	10	-	-	40
Змістовий модуль 2. Взаємодія держави та громадянського суспільства						
Тема 7 Держава та громадянське суспільство	11	2	2	-	-	7
Тема 8. Практика ефективної взаємодії держави та громадянського суспільства: світовий досвід	11	2	2	-	-	7
Тема 9. Організаційні форми взаємодії державних органів з громадськими об'єднаннями	12	2	2	-	-	8
Тема 10. Політичний та громадський контроль як важіль впливу громадянського суспільства на державу	12	2	2	-	-	8
Разом за змістовим модулем 2	46	8	8	-	-	30
Змістовий модуль 3. Сучасний етап взаємодії громадянського суспільства та держави в Україні						
Тема 11. Інституціоналізація громадянського суспільства та держави в Україні	12	2	2	-	-	8
Тема 12. Державна політика сприяння розвитку інститутів громадянського суспільства	12	2	2	-	-	8
Тема 13. Сучасна українська модель взаємодії інститутів держави і громадянського суспільства та її перспективи	12	2	2	-	-	8
Тема 14. Електронні форми впливу громадянського суспільства на державу як засіб вдосконалення механізму їх взаємодії	12	2	2	-	-	8
Тема 15. Громадянське суспільство України в умовах війни та повоєнній відбудові	24	4	4	-	-	16

Разом за змістовим модулем 3	72	12	12	-	-	48
Усього годин	180	32	30	-	-	118

9. Перелік питань для семінарських занять

№ з/п	Тема заняття та перелік питань	Кількість годин для денної форми
	Семінарські заняття не передбачені*	

10. Перелік питань для практичних занять

№ з/п	Тема заняття та перелік питань	Кількість годин для денної форми
1	Тема 2. Походження та формування ідеї громадянського суспільства 1. Розуміння громадянського суспільства в західній науці 2. Світові філософи про громадянське суспільство 3. Розвиток ідеї громадянського суспільства в різні часи 4. Розвиток ідеї громадянського суспільства в українській політичній думці	2
2	Тема 3. Громадянське суспільство: сутність, структура та функції 1. Поняття громадянського суспільства. 2. Структура громадянського суспільства: системний, інституційний та секторний підходи. 3. Фактори становлення і розвитку громадянського суспільства. 4. Функції громадянського суспільства. 5. Роль громадян у становленні й функціонуванні громадянського суспільства. 6. «Замінники» громадянського суспільства.	2
3	Тема 4. Моделі громадянських суспільств 1. Поняття «моделі громадянського суспільства». 2. Часові (історичні) та функціональні моделі громадянського суспільства. 3. Англосаксонська модель громадянського суспільства. 4. Корпоративна модель громадянського суспільства. 5. Скандинавська модель (соціально-демократична) громадянського суспільства. 6. Середземноморська модель громадянського суспільства 7. Вітчизняна модель громадянського суспільства	2
4	Тема 5. Глобальне громадянське суспільство 1. Глобальне громадянське суспільство: поняття та сутність. 2. Причини появи глобального громадянського суспільства. 3. Основні актори глобального громадянського суспільства. 4. Сучасні інформаційні технології та глобальне громадянське суспільство. 5. Функціонування громадянського суспільства в сучасності.	2
5	Тема 6. Правова держава як об'єкт політологічних досліджень 1. Поняття та ознаки правової держави. 2. Історичні джерела правової держави. 3. Права людини та їх гарантії в Україні як один із головних принципів правової держави. 4. Взаємна відповідальність особи і держави, її органів і посадових осіб	2

6	Тема 7. Держава та громадянське суспільство 1. Поняття взаємодії суспільства та влади 2. Роль держави у розвитку громадянського суспільства 3. Принципи і форми взаємодії суспільства та держави	2
7	Тема 8. Практика ефективної взаємодії держави та громадянського суспільства: світовий досвід 1. Еволюція поглядів на співвідношення держави та громадянського суспільства у політичній думці. 2. Формування механізму взаємодії інститутів громадянського суспільства і держави. 3. Політико-правова основа взаємодії між неурядовими організаціями та державними структурами в Європі. 4. Інституційна основа взаємодії громадянського суспільства та уряду. 5. Державна політика та механізм фінансування неурядових організацій та громадських ініціатив.	2
8	Тема 9. Організаційні форми взаємодії державних органів з громадськими об'єднаннями 1. Процедури взаємодії влади з суспільством. 2. Рівень інформування. 3. Рівень консультацій. 4. Рівень активного залучення. 5. Діалог як основна форма співробітництва. 6. Оптимізація взаємодії держави з інститутами громадянського суспільства.	2
9	Тема 10. Політичний та громадський контроль як важіль впливу громадянського суспільства на державу 1. Контроль з боку громадянського суспільства за державним апаратом: сутність та різновиди. 2. Політичний та громадський контроль. 3. Етапи громадського контролю.	2
10	Тема 11. Інституціоналізація громадянського суспільства та держави в Україні 1. Формування політико-правових основ для зародження та становлення громадянського суспільства в Україні. 2. Сучасний стан політико-правового забезпечення взаємодії держави та громадянського суспільства в Україні	2
11	Тема 12. Державна політика сприяння розвитку інститутів громадянського суспільства 1. Призначення, нормативне та інституційне забезпечення державної політики сприяння розвитку громадянського суспільства 2. Мета та завдання державної політики сприяння розвитку громадянського суспільства 3. Організаційні питання виконання Стратегії державної політики сприяння розвитку громадянського суспільства	2
12	Тема 13. Сучасна українська модель взаємодії інститутів держави і громадянського суспільства та її перспективи 1. Тенденції формування соціальної, правової держави та громадянського суспільства в Україні. 2. Особливості сучасної моделі інтеракції держави та громадянського суспільства в Україні. 3. Завдання громадянського суспільства. 4. Основні форми інтеракції громадянського суспільства та держави.	2

13	Тема 14. Електронні форми впливу громадянського суспільства на державу як засіб вдосконалення механізму їх взаємодії 1. Тенденції розвитку контролю громадянського суспільства за державним апаратом в контексті розвитку ІКТ. 2. Функції онлайн простору, що активізують політичну участь. 3. Канали електронної громадської участі. 4. Основні інструменти впливу громадянського суспільства та органи влади в Інтернет-середовищі	2
14	Тема 15. Громадянське суспільство України в умовах війни та повоєнній відбудові 1. Роль громадянського суспільства в Україні під час війни 2. Основні виклики стали перед громадськими організаціями під час війни. 3. Роль ЗМІ у формуванні громадської думки, боротьбі з дезінформацією та підтримці морального духу населення 4. Розгляд конкретних прикладів волонтерських ініціатив, які надають допомогу як на фронті, так і в тилу	2
15	Тема 15. Громадянське суспільство України в умовах війни та повоєнній відбудові 1. Проблеми та потреби, що постають перед громадянським суспільством під час повоєнної відбудови 2. Аналіз ролі громадських організацій у просуванні реформ: антикорупційних, правових, соціальних 3. Соціальні та економічні ініціативи можуть виникнути в рамках громадянського суспільства для підтримки внутрішньо переміщених осіб та ветеранів 4. Шляхи забезпечення сталого розвитку громадянських організацій, залучення молоді, підтримка національної ідентичності	2
	Усього	30

11. Перелік питань для лабораторних занять

№ з/п	Тема заняття та перелік питань	Кількість годин для денної форми
	Лабораторні заняття не передбачені*	

12. Самостійна робота

Метою самостійної роботи здобувача вищої освіти з навчальної дисципліни «Тренінг-курс «Взаємодія держави з інститутами громадянського суспільства в умовах війни та повоєнній відбудові» є формування у студентів здатності самостійно аналізувати сучасні проблеми та напрями розвитку взаємодії держави з інститутами громадянського суспільства в умовах війни та повоєнній відбудові, працювати з чинним законодавством України щодо залучення громадянського суспільства до процесів прийняття рішень та відновлення, міжнародно-правовими актами (зокрема, стандартами ОЕСР та ЄС) та практикою їх застосування, опрацьовувати наукові джерела, порівнювати різні концепції та підходи до співпраці держави з громадськими організаціями, робити обґрунтовані висновки щодо шляхів посилення партнерства та вдосконалення практики реалізації спільних ініціатив у воєнний та повоєнний періоди.

У процесі самостійної роботи студенти мають навчитися користуватися бібліотечними фондами та електронними базами даних, знаходити й опрацьовувати сучасну наукову, навчальну та практичну літературу, узагальнювати отриману інформацію, складати

конспекти, готувати аналітичні матеріали та пропозиції, що сприятимуть глибокому розумінню тенденцій взаємодії держави з громадянським суспільством, євроінтеграції та модернізації процесів відновлення в умовах війни та повоєнної відбудови.

Види самостійної роботи здобувача вищої освіти:

- опрацювання лекційного матеріалу;
- підготовка до практичних занять;
- опрацювання тем курсу, які виносяться на самостійне вивчення, за списками літератури, рекомендованими в робочій навчальній програмі дисципліни;
- підготовка до виконання модульної контрольної роботи (тестування);
- відвідування консультацій (згідно графіку консультацій кафедри);
- підготовка до складання екзамену за контрольними питаннями.

Перелік питань для самостійного вивчення студентами

№ з/п	Тема заняття та перелік питань	Кількість годин для денної форми
	Тема 1. Вступ до курсу «Взаємодія держави з інститутами громадянського суспільства»	
1	Чому вивчення взаємодії держави та громадянського суспільства є актуальним для України в сучасних умовах?	1
	Тема 2 Походження та формування ідеї громадянського суспільства	7
2	Які історичні етапи формування ідеї громадянського суспільства можна виділити в античності та Середньовіччі?	3
3	Як еволюціонувала ідея громадянського суспільства від класичних теорій до сучасних інтерпретацій?	4
	Тема 3. Громадянське суспільство: сутність, структура та функції	
4	Яка сутність громадянського суспільства як автономної сфери від держави?	4
5	Які ключові функції громадянського суспільства виконує щодо захисту прав громадян та контролю влади?	4
	Тема 4. Моделі громадянських суспільств	
6	Які основні моделі громадянського суспільства (ліберальна, корпоратистська, соціал-демократична) існують у світі?	4
7	Які переваги та недоліки має кожна з моделей громадянського суспільства?	4
	Тема 5. Глобальне громадянське суспільство	
8	Що таке глобальне громадянське суспільство та які його основні ознаки?	4
9	Як глобальне громадянське суспільство впливає на рішення міжнародних інституцій (ООН, ЄС)?	4
	Тема 6. Правова держава як об'єкт політологічних досліджень	
10	Які ключові характеристики правової держави в політологічному аналізі?	4
11	Які політологічні теорії пояснюють еволюцію правової держави?	4
	Тема 7 Держава та громадянське суспільство	
12	Як держава може обмежувати або підтримувати розвиток громадянського суспільства?	3
13	Які конфлікти виникають у відносинах між державою та громадянським суспільством?	4
	Тема 8. Практика ефективної взаємодії держави та	

	громадянського суспільства: світовий досвід	
14	Які приклади ефективної взаємодії держави та громадянського суспільства можна навести з досвіду США?	3
15	Як міжнародні організації (ОЕСР, ЄС) рекомендують організовувати взаємодію держави з громадянським суспільством?	4
	Тема 9. Організаційні форми взаємодії державних органів з громадськими об'єднаннями	
16	Як функціонують громадські ради при органах державної влади в Україні?	4
17	Як законодавство регулює організаційні форми взаємодії державних органів з громадськими об'єднаннями?	4
	Тема 10. Політичний та громадський контроль як важіль впливу громадянського суспільства на державу	
18	Що таке політичний та громадський контроль і в чому їх відмінності?	4
19	Як політичний контроль громадянського суспільства впливає на антикорупційну політику держави?	4
	Тема 11. Інституціоналізація громадянського суспільства та держави в Україні	
20	Які етапи інституціоналізації громадянського суспільства відбулися в Україні після 1991 року?	4
21	Які проблеми інституціоналізації держави та громадянського суспільства існують в Україні?	4
	Тема 12. Державна політика сприяння розвитку інститутів громадянського суспільства	
22	Які основні напрямки державної політики України щодо розвитку громадянського суспільства?	4
23	Які стратегічні документи (наприклад, Стратегія розвитку громадянського суспільства) регулюють державну політику?	4
	Тема 13. Сучасна українська модель взаємодії інститутів держави і громадянського суспільства та її перспективи	
24	Які особливості сучасної української моделі взаємодії держави та громадянського суспільства?	4
25	Які перспективи розвитку української моделі в контексті євроінтеграції?	4
	Тема 14. Електронні форми впливу громадянського суспільства на державу як засіб вдосконалення механізму їх взаємодії	
26	Які електронні форми впливу (електронні петиції, онлайн-консультації) використовує громадянське суспільство?	4
27	Які переваги та ризики електронних форм впливу на державу?	4
	Тема 15. Громадянське суспільство України в умовах війни та повосенній відбудові	
28	Які виклики стоять перед громадянським суспільством України в воєнний період?	4
29	Як взаємодія держави з громадянським суспільством може сприяти ефективній повосенній відбудові?	4
30	Як громадянське суспільство України адаптувалося до умов війни (волонтерство, гуманітарна допомога)?	4
31	Які ролі відіграє громадянське суспільство в процесах повосенньої відбудови?	4
	Разом	118

13. Індивідуальні завдання

Не передбачено планом

14. Методи навчання

При викладанні навчальної дисципліни Тренінг-курс «Взаємодія держави з інститутами громадянського суспільства в умовах війни та повоєнній відбудові» застосовуються словесні, наочні та практичні методи навчання, які поєднуються з сучасними інтерактивними технологіями. Це сприяє не лише засвоєнню теоретичних знань, а й формуванню практичних навичок та soft skills, необхідних майбутнім фахівцям у сфері публічного управління та адміністрування в умовах війни та повоєнного відновлення. Для забезпечення ефективності освітнього процесу використовуються сучасні інструменти та обладнання, серед яких мультимедійні засоби (проектор, інтерактивна дошка, комп'ютери, веб-камери, мікрофони), а також спеціалізоване програмне забезпечення. Під час занять застосовуються Microsoft Teams, Zoom для дистанційного навчання та консультацій, Moodle для організації навчального процесу, тестування та взаємодії зі здобувачами освіти. Для аналізу сучасної практики взаємодії держави з громадянським суспільством використовуються державні портали з питань залучення громадськості та відновлення (наприклад, портал Міністерства цифрової трансформації України, платформи для громадського моніторингу), Liga:Zakon, а також бази даних з проектами партнерства, такі як Open Data Portal України. Важливим елементом є також робота з базами міжнародного досвіду, зокрема базою даних ОЕСР з питань співпраці з громадянським суспільством, та електронними бібліотеками (DOAJ, ResearchGate, Наукова бібліотека НБУ ім. Вернадського).

Словесні методи навчання застосовуються під час лекцій та практичних занять для формування базових знань. Серед них – розповідь, що дозволяє викладачу логічно та доступно викладати матеріал із прикладами з практики взаємодії в умовах війни та відновлення, пояснення для розкриття складних категорій партнерства, а також бесіда та дискусія, що забезпечують активну взаємодію зі здобувачами. Практичні методи орієнтовані на формування професійних навичок і включають аналіз кейсів на основі реальних програм залучення громадянського суспільства до процесів прийняття рішень та відновлення, моделювання ситуацій співпраці в умовах конфлікту, розробку стратегій партнерства для повоєнної відбудови, розв'язання ситуаційних задач та моделювання процесів спільного прийняття рішень на рівні органів влади, а також тренінги з аналізу міжнародних стандартів ОЕСР щодо взаємодії з громадянським суспільством та рішень Європейської комісії з питань відновлення та євроінтеграції.

Формування soft skills відбувається за допомогою роботи в малих групах, де здобувачі навчаються командній взаємодії, розподілу ролей та спільному прийняттю рішень. Важливими є ділові ігри та моделювання реальних професійних ситуацій, дебати й дискусії, що розвивають навички публічних виступів та аргументації. Для стимулювання творчого мислення використовуються мозкові штурми та квести, а кейс-методи дозволяють працювати з реальними прикладами з практики та шукати ефективні шляхи вирішення проблем партнерства в умовах війни та повоєнної відбудови.

Застосування поєднання традиційних і сучасних методів навчання у викладанні дисципліни Тренінг-курс «Взаємодія держави з інститутами громадянського суспільства в умовах війни та повоєнній відбудові» дає змогу сформуванню у здобувачів не лише ґрунтовні теоретичні знання, а й практичні навички, критичне мислення та здатність до ефективної комунікації, що є важливими для успішної роботи у сфері публічного управління у сучасних умовах війни та відновлення.

15. Методи контролю

Поточний контроль успішності засвоєнням студентами навчального матеріалу може здійснюватися шляхом опитування й оцінювання знань здобувачів під час практичних занять, оцінювання виконання самостійної роботи, тестування або в ході індивідуальних

співбесід зі студентами під час консультацій. Вибір конкретних форм і методів поточного контролю знань студентів залежить від викладача і доводиться до їхнього відома на першому практичному занятті.

Модульний контроль має на меті перевірку засвоєння студентом певної сукупності знань та вмінь, що формують відповідний модуль. Модульний контроль реалізується шляхом узагальнення результатів поточного контролю знань і проведення спеціальних контрольних заходів (у формі тестування), проводиться наприкінці кожного змістового модулю за рахунок аудиторних занять. На підставі результатів модульного контролю здійснюється міжсесійний контроль (атестація).

Підсумковий контроль здійснюється у формі семестрового екзамену.

16. Розподіл балів, які отримують студенти

Схема нарахування балів* з навчальної дисципліни «Тренінг-курс «Взаємодія держави з інститутами громадянського суспільства в умовах війни та повоєнній відбудові»» за видами робіт для здобувачів денної форми здобуття освіти

Види робіт/контролю	Перелік тем															
	Тема 1.	Тема 2	Тема 3.	Тема 4.	Тема 5	Тема 6.	Тема 7.	Тема 8:	Тема 9.	Тема 10.	Тема 11.	Тема 12.	Тема 13.	Тема 14.	Тема 15.	
	Практичне заняття															
		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
Усне опитування		1		1		1	1		1	1	1		1	1		1
Виконання практичних завдань		1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Тестування			1		1		1					1				
Виконання завдань самостійної роботи	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1		1
Модульний контроль						2				2						2
Всього за темами	1	3	3	3	3	5	3	3	3	5	3	3	3	3	5	
Екзамен	50															
Всього за результатами вивчення навчальної дисципліни	100															

Шкала та критерії оцінювання відповіді за результатами усного опитування для денної та заочної форм здобуття освіти:

Бали	Критерії оцінювання
1	Питання розкрито повністю, що свідчить про відмінне засвоєння матеріалу відповідно вказаних програмних результатів навчання. Студент вільно володіє науково-понятійним апаратом.
0,5	Механічне відтворення матеріалу з деякими помилками, неточності у використанні науково-понятійного апарату.
0	Відсутність відповіді на теоретичне питання, що не дає можливість оцінити формування компетентностей та отримання програмних результатів навчання

	у здобувача вищої освіти.
--	---------------------------

**Шкала та критерії оцінювання виконання практичних завдань
для денної форми здобуття освіти:**

Бали	Критерії оцінювання
1	Завдання практичної роботи виконано в повному обсязі, оформлено належним чином, у висновках відображено здатність до практичного застосування отриманих знань.
0,5	Завдання виконано не повністю або з несуттєвими помилками, висновки оформлені, але лише частково розкривають практичне завдання.
0	Практична робота не виконана або виконана з суттєвими помилками, висновки відсутні чи не мають практичного значення.

Оцінювання тестування денної форм здобуття освіти:

- кожна правильна відповідь оцінюється у фіксовану кількість балів ($0,1 \times 10 = 1$);
- правильність відповідей перевіряється відповідно до ключа тестів.

**Шкала та критерії оцінювання виконання завдань самостійної роботи
для денної форми здобуття освіти:**

Бали для денної форми навчання	Критерії оцінювання
1	Виконання завдань самостійної роботи здійснене у повному обсязі, не містить помилок, що дає можливість оцінити формування компетентностей та отримання програмних результатів навчання у здобувача вищої освіти на високому рівні.
0,5	Виконання завдань самостійної роботи здійснене не у повному обсязі, містить несуттєві помилки, що дає можливість оцінити рівень формування компетентностей та отримання програмних результатів навчання у здобувача вищої освіти як достатній.
0	Завдання самостійної роботи не виконано та/або результати не відповідають поставленим завданням та/або завдання виконано із суттєвими помилками.

**Шкала та критерії оцінювання виконання модульного контролю (тестування)
для денної форми здобуття освіти:**

- кожна правильна відповідь оцінюється у фіксовану кількість балів ($0,2 \times 10 = 2,0$);
- правильність відповідей перевіряється відповідно до ключа тестів.

**Шкала та критерії оцінювання знань здобувачів вищої освіти
за результатами складання екзамену**

Завдання	Бали	Критерії оцінювання
2 Теоретичних питань. (кожне питання макс. 10 балів)	8-10	Питання розкрито повністю та правильно, відповідь чітка, логічно послідовна, висновки самостійні з наведенням прикладів, що свідчить про високий рівень засвоєння матеріалу відповідно до програмних результатів навчання.
	4-7	Питання розкрито в цілому, відповідь містить несуттєві помилки, що свідчить про середній рівень засвоєння матеріалу відповідно вказаних програмних результатів навчання
	0-3	Питання розкрито з суттєвими помилками, порушена логічність викладу матеріалу, відсутні висновки, неправильно використані наукові терміни, що не може свідчити про формування компетентностей та отри-

		мання програмних результатів навчання у здобувача вищої освіти.
Тестування	0-30	Кожна правильна відповідь оцінюється у фіксовану кількість балів (1×30=30), правильність відповідей перевіряється відповідно до ключа тестів.

Шкала оцінювання: національна та ECTS

100-бальна рейтингова система оцінювання	Оцінка за шкалою ECTS	Оцінка за національною шкалою
		для екзамену, диференційованого заліку, курсової роботи, практики
90 – 100	A -відмінно	5-відмінно
82-89	B -дуже добро	4-добре
74-81	C -добре	
64-73	D -задовільно	3-задовільно
60-63	E -достатньо	
35-59	FX - незадовільно з можливістю повторного складання	2-незадовільно
0-34	F - незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	

Правила модульно-рейтингового оцінювання знань

Загальна трудомісткість дисципліни – 100 балів, із них до 50 балів студент може отримати впродовж семестру, решта 50 балів припадає на підсумковий контроль.

1. Поточний контроль. Бали, отримані впродовж семестру, за видами навчальної діяльності розподіляються наступним чином (розподіл орієнтовний):

- робота на практичних заняттях (відповіді на практичних заняттях, а в разі їх пропусків з поважної причини – індивідуальні співбесіди на консультаціях за темами відповідних практичних занять та самостійної роботи) – до 50 балів);

Присутність на лекціях та на практичних не оцінюється в балах. Пропуски занять підлягають обов'язковому відпрацюванню в індивідуальному порядку під час консультацій. Пропущене заняття має бути відпрацьоване впродовж двох наступних тижнів, при тривалій відсутності студента на заняттях з поважної причини встановлюється індивідуальний графік відпрацювання пропусків, але не пізніше початку екзаменаційної сесії. Допуск до екзамену при наявності рейтингової оцінки не менше 25 балів.

2. Підсумковий контроль Підсумковим контролем є екзамен. Він здійснюється відповідно до вимог «Положення про організацію освітнього процесу в Національному університеті імені Юрія Кондратюка».

17. Методичне забезпечення

1. Мирошниченко А.І. Методичні рекомендації для підготовки до практичних занять та самостійної роботи навчальної дисципліни «Тренінг-курс "Взаємодія держави з інститутами громадянського суспільства в умовах війни та повоєнній відбудові"» для студентів спеціальності 281 «Публічне управління та адміністрування». Полтава, 2024. 53 с.

2. Мирошниченко А.І. Курс лекцій з дисципліни «Тренінг-курс "Взаємодія держави з інститутами громадянського суспільства в умовах війни та повоєнній відбудові"» для здобувачів вищої освіти спеціальності 281 «Публічне управління та адміністрування». Полтава: Національний університет імені Юрія Кондратюка, 2024. 98 с.

18. Рекомендована література Базова

1. Reporting on elections: Council of Europe handbook for civil society organisations / ed. by Council of Europe. – Strasbourg : Council of Europe, 2023 (оновлено 2024). – 120 p. URL: <https://book.coe.int/en/international-law/7071-reporting-on-elections-council-of-europe-handbook-for-civil-society-organisations.html>
2. Working with the Council of Europe: A practical guide for civil society. – Strasbourg : Council of Europe, 2022. – 80 p. URL: <https://rm.coe.int/work-with-coe-guide-english-2022/1680a66592>
3. Адміністративне управління територіальними громадами : навч. посіб. / В.М. Бабаєв та кол. авт. - Харків : ХНУМГ ім. О.М. Бекетова, 2022. - 292 с.
4. Громадянська освіта в умовах безпекових викликів і загроз : навчальний посібник / за заг. ред. О. О. Лісничої. – Кропивницький : Імекс-ЛТД, 2022. – 172 с.
5. Дзяна Г. О. Комунікації в публічному управлінні: навч. посібник / Г. О. Дзяна. – Львів : Видавництво Львівської політехніки, 2024. – 224 с.
6. Ковальчук, В.Г. Публічне управління : навч. посіб. / В.Г. Ковальчук, А.О. Дегтяр, Т.Ю. Павленко. - Харків : ХАІ, 2024. - 184 с.
7. Основи громадянського суспільства та політичних знань: навч. посіб. С. О. Байрак та ін. за заг. ред. В. І. Бортнікова; Волин. нац. ун-т ім. Лесі Українки, Каф. політології, упр. та держ. безпеки. Луцьк: Вежа-Друк, 2020. 455 с.
8. Основи публічного управління та адміністрування : навч.-метод. посіб. / укладач О.О. Гуторова. - Харків : б.в., 2024. - 215 с.
9. Стан розвитку громадянського суспільства в Україні у 2023–2024 роках : аналітична доповідь / кол. авт. ; за заг. ред. О. В. Литвиненка. – Київ : Національний інститут стратегічних досліджень, 2024. – 92 с. URL: https://niss.gov.ua/sites/default/files/2024-11/ad_gromad_suspilstvo-2023_15112024.pdf

Допоміжна

1. Багаторівневе управління в умовах модернізації публічної влади і становлення демократичного врядування в Україні: колективна монографія / М.М. Іжа, П.І. Надолішній, Л.Л. Приходченко, С.Є. Саханенко та ін.; за заг.ред. Л.Л. Приходченко. Одеса: ОРІДУ НАДУ, 2020. 480 с.
2. Громадянська освіта: посібник / О.В. Літвінов, Н.М. Літвінова, за заг. ред. О.В. Літвінова. Донецьк: ТАМАРИСК, 2017. 100 с.
3. Громадянське суспільство в Україні: сучасний стан, виклики, стратегія модернізації. У 2 т. Т. 1. Загальнотеоретичні та конституційно-правові аспекти розвитку громадянського суспільства в Україні: монографія; за заг. ред. Ю.С. Шемшученка, О.В. Скрипнюка. Київ: Юридична думка, 2018. 676 с.
4. Громадянське суспільство в Україні: сучасний стан, виклики, стратегія модернізації. У 3 т. Т. 2. Доктринальний вимір галузевих засад функціонування громадянського суспільства в Україні: монографія; за заг. ред. Ю.С. Шемшученка, О.В. Скрипнюка. Київ: Юридична думка, 2019. 588 с.
5. Громадянське суспільство та правова держава: виклики сьогодення: монографія / за заг. ред. О.О. Кота, А.Б. Гриняка, Л.Ф. Купіної, В.І. Шакуна. Київ : Алерта, 2023. 304 с.
6. Децентралізація влади в Україні: гуманітарний та соціальнополітичний аспекти: монографія / кол. авт.: М.М. Іжа, В.Д. Бакуменко, С.А. Попов та ін.; за ред. М.М. Іжі, В.Д. Бакуменка, С.А. Попова. Одеса: ОРІДУ НАДУ, 2019. 372 с.
7. Купрієнко С.В. Формування та становлення громадянського суспільства в Україні: монографія. Одеса, 2019. 158 с. URL: <https://ep3.nuwm.edu.ua/17306/1/Монографія%20Громадвар2%20%282%29.pdf>
8. Мирошниченко А. Громадянське суспільство України в умовах війни Матеріали XI Міжнародної науково-практичної Інтернет-конференції «Організаційно-

правові аспекти публічного управління в Україні», 25 квітня 2024 р. – Полтава: Полтавська політехніка, 2024. – С. 95-97

9. Мирошніченко А.І., Бойко В.В. Роль держави та громадянського суспільства у захисті прав дітей, які постраждали внаслідок воєнних дій / А.І. Мирошніченко В.В. Бойко // Молодий вчений. 2025. № 1 (132). С.130-134 URL: <https://molodyivchenyi.ua/index.php/journal/article/view/6338/6199>

10. Мирошніченко, А. (2025). Трансформаційні зміни процесу становлення системи публічного управління України. Дніпровський науковий часопис публічного управління, психології, права. Випуск 2, 23–28, doi: <https://doi.org/10.51547/ppp.dp.ua/2025.2.4>

11. Мирошніченко А., Кушнерик А. Громадянське суспільство України в умовах війни. Публічне управління та адміністрування в Україні: євроінтеграційний поступ : матеріали II-ї Всеукраїнської науковопрактичної конференції за міжнародною участю (Івано-Франківськ, 30 травня 2025 р.); за наук. ред. проф. І. І. Чудика, Д. І. Дзвінчука, І.П.°Лопушинського; упоряд. Л. С. Мосора. Т. 2. Івано-Франківськ : ІФНТУНГ, 2025. С. 283-285

19. Інформаційні ресурси

1. Дистанційний курс з дисципліни «Взаємдія держави з громадянським суспільством в умовах війни та повоєнній відбудові» розміщено за покликанням <https://dist.nupp.edu.ua/course/view.php?id=5462>

2. <http://www.president.gov.ua> – Офіційне представництво Президента України.

3. <http://www.rada.gov.ua/> – Офіційний портал Верховної Ради України.

4. <http://www.kmu.gov.ua/> – Офіційний портал органів виконавчої влади України.

5. <http://ukraine-eu.mfa.gov.ua/> – «Україна-Європейський Союз» – офіційний сайт представництва України при Європейському Союзі.

6. <http://www.coe.kiev.ua/index.html> – Офіційне представництво Ради Європи в Україні.

7. <http://www.niss.gov.ua/> – Національний інститут стратегічних досліджень.